

وەزارەتی پلانداان

ژمارە : (٢١١٧) له ٢٠١٣/٥/١٢

پالپشت بە نووسراوی سەرۆکایەتی هەریم - نەینی ژمارە - ٢٢٧ له ٢٠١٢ / ٤ / ٤ که سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیرانی پاسپاردووہ بۆ دەکردنی رینمای تاییەت بە ئەنجامدانی پرۆژە بە شیوازی (جیبەجیکردنی راستەوخۆ - التنفیز المباشر) ، وە پالپشت بە یاسای بودجە هەریمی کوردستان بۆ سالی ٢٠١٣ و نووسراوی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران / سەرۆکایەتی دیوان ژمارە (٢٢٣٢) له ریکەوتی ٢٥ / ٩ / ٢٠١٢ ، بریارماندا بە دەکردنی ئەم رینمایە خوارەوہ :-

رینمای ژمارە (١) ی سالی ٢٠١٣

رینمای ئەنجامدانی پرۆژە بە شیوازی جیبەجیکردنی راستەوخۆ (التنفیز المباشر)

ماددە (١)

پیناسەکانی بە کارهاتوو لەم رینمایانەدا بریتین له :-

یەكەم - جیبەجیکردنی راستەوخۆ :- بریتیه له شیوازیکی ئەنجامدانی پرۆژە ئەگەر (جیبەجیکردن بیئت، دامەزراندن (تنصیب) و یان کرین و دابینکردنی کەرەستە و کەلوپەل) بیئت لە لایەن فەرمانگە حکومیەکانەوہ پالپشت بە توانای مرۆیی و شارەزایی و بوونی نامیر و کەرستە و مەوادێ بە کارهینان. دەبیئت دراسە و نەخشەسازی (دیزاین) و دەرخستە پێویست ئامادە کرابن لە رپی فەرمانگە حکومیەوہ یان لە رپی کەرتی تاییەتەوہ (کۆمپانیا یان نوسینگە راپوێژکاری) بە ئامانجی کەمکردنەوہی ماوہ و گوژمە می مەزەندە کراو. دەکریت بە رپژە می تا له (٣٠%) ی کارەکان بسپێردریت بە بەلیندەری لاوہکی (خۆمالی یان بیانی) بە مەرجی هەبوونی بسپۆری له بواری پرۆژە کە.

دووہم - لایەنی جیبەجیکار :- لایەنی جیبەجیکاری پرۆژە ئەو لایەنەیه کە پرۆژە کە می له پلانی بودجە می و بەرھینان ریزبەند کردووہ، (لەگەل بەھەند وەرگرتنی هاتوو له خالی - ٣ - له برگە می یە کەم له ماددە می - ٢ - لەم رینمایەدا)

سێیەم - لایەنی سوودمەند :- ئەو لایەنە حکومیەیه کە سوودمەند دەبیئت له پرۆژە کە پاش تەواو بوونی و هەندیک چالاکیش دەکەوێتە ئەستۆی هەرۆک لەم رینمایانەدا دەستنیشان کراوہ.

چوارەم - لیژنە می ئەنجامدەری پرۆژە :- لیژنە می پیکهاتوو له وەزارەت و فەرمانگەکانی حکومەت کە هەلەستیت بە جیبەجیکردنی پرۆژە کە بە شیوازی راستەوخۆ بە پیتی ئەم رینمایانە.

ماددهی (۲)

وهزارهت، لایهنی نه لکاو به وهزارهت، پارێژگا و ئیداره سه ره به خۆکان بۆیان ههیه شیوازی جیبه جێکردنی راسته وخۆ پیاده بکهن له نه نجامدانی پرۆژه دا پاش بوونی شارهزایی و توانای جیبه جێکردنی پرۆژه بهم شیوازه، له گه ل پابه ندبوون بهم خالانهی لای خواره وه :-
یه که م: مه رجه کانی رێژه ندرکردن :-

۱- لایهنی جیبه جێکار ده بیته پرۆژهی رێژه ندرکردنی له پلان و له سه ر بودجهی وه به ره یئانی سالانه که ناماده ده کریت له لایه ن وهزارهتی پلاندانانه وه، پاش هاو پێچکردنی راپۆرتی هونه ری که تیایدا پێکهاتهی پرۆژه و توانا ماددی و مرۆبیه به رده سه ته کان دیاریکرا بن به ئاراسته ی که مکردنه وه له گوژمه و کاتی جیبه جێکردنی پرۆژه، به زام نکردنی جوړی کاری داواکراو (ضمان جودة العمل المطلوب)

۲- بۆ لایهنی جیبه جێکار ههیه پێش نیازی نه نجامدانی هه ندی پرۆژه بهم شیوازه پێشکەش بکات به وهزارهتی پلاندانان به هاو پێچی پاساوی قایلکه ر، بۆ پرۆژهی په سه نکراوی پلان. وهزارهتی پلاندانانیش بریار ده دات پاش دلنیا بوون له توانای ئه و لایه نه له جیبه جێکردنی راسته وخۆ و به رجه سه تبوونی بنه ماو مه رجه کانی به پیتی ئه م رێنمایانه.

۳- بۆ پرۆژهی به په لهی نوژه نکرده وه و چاککردنه وه و فراوانکردن و هه ندیک کار و برگه ی له پر، ده کریت ئه م شیوازی جیبه جێکردنه پیاده بکریت له سه ر بودجهی ئاسایی و به پیتی رێنمایه کانی جیبه جێکردنی بودجهی هه ریم، راسته وخۆ به ده سه لاتی سه روکی لایهنی جیبه جێکار به ئاگادارکردنی وهزارهتی دارایی و ئابووری و وهزارهتی پلاندانان.

۴- بۆ لایهنی گریبه سه تکار ههیه (شیوازی راسته وخۆ) پیاده بکات، دوا ی دلنیا بوون له نه نجامه دانی پرۆژه که به شیوهی به لێنده رایه تی (پاش پرۆسه ی ته نده رین) ، وه یان له کاتی جیبه جێکردنی پرۆژه به شیوهی (التنفيذ امانة عن الما قول) ، وه هه روه ها له کاتی کێشانده وه ی کار له به لێنده ر، به مه رجهی پابه ندبوون به بنه ماکانی بوونی توانای مرۆبی و ماددی بۆ نه نجامدان سه رباری پابه ندبوون به و دوا گوژمانه ی هاتوون له (برگه ی سه یه م / ۲) له م مادده یه دا، به ئاگادارکردنی هه ردوو وهزارهتی پلاندانان و دارایی و ئابووری.

۵- بۆ هه ندیک پرۆژه و چالاکی که له رووی زام نکردنی لایهنی ئاسایش و نه یینه وه پێویست به وه ده کات له لایه ن حکومه ت نه نجام بدریت ، پاش وه رگرتنی ره زامه ندی سه روکایه تی وه زیران.

دوہم / کارگیری و بہرہ بردن :-

- ۱- لیژنہی ئەنجامدەری پرۆژە پیکدیت بەفەرمانی وەزاری یان ھاوتاکەمی بە پیتی ئەو خال و ریکارانەمی لەلایەن وەزارەتی دارایی و ئابوریەو دەردەچیت.
  - ۲- لایەنی سوودمەند لە پرۆژە کە ھەڵدەستیت بە سەرپەرشتیاری و بەدواداچوون بە پیتی مەرجەکانی بەلێندەرایەتی و پەوش و ستاندارتی پەپەرەو کراو.
  - ۳- ریکەوتنیک (اتفاقیه) ریک دەخریت بۆ جیبەجیکردنی پرۆژە کە لە نیوان لایەنی جیبەجیکاری پرۆژە (یان ئەوہی دەسەلاتداری دەکات - من یخولە -) و لیژنەمی ئەنجامدەری پرۆژە کە، تیایدا سەرجم زانیاری لەسەر پرۆژە و نەخشە و دیزاین و دەرخستە و ریکار و تواناکان و پەوش و مەرجی ستاندارد و ماوہ و گۆژمەمی پرۆژە کە ھاتبیت بە پیتی ئەو رەشئوسەمی ئامادە دەکریت لە ریی لایەنی جیبەجیکارەوہ.
  - ۴- پرۆژە کە مامەلە دەکریت وەک ھەر پرۆژە یەکی ئەنجامدراو لە ریی بەلێندەرایەتیەوہ، لە رووی تەواوبوون و وەرگرتن و پیتوانە و ماوہی چاککرنەوہ و ..... ھتد.
- سببہم / گۆژمە و ماوہی پرۆژە :- ۱- گۆژمە ئەژماردە کریت لەسەر بودجەمی وەبەرھێنان، تەنھا بۆ ئەو پرۆژە و چالاکیانە نەبیت کە مەرجدارن و لە برگەمی یە کەم / ۳ لەم ماددە یەدا ھاوہ.
- ۲- گۆژمەمی پرۆژە نابیت زیاتر بیت لە (۳۵۰۰۰۰۰۰۰ دینار) سی سەد و پەنجا ملیۆن دینار بۆ سەرجم وەزارەتەکان ، پارێزگاگان، لایەنەکانی نەلکاو و ئیدارە سەر بە خۆکان ، جگە لە وەزارەتەکانی ئاوەدانکردنەوہ و نیشتەجیکردن و شارەوانی و گەشت و گوزار و کارەبا، کە تا بری تەنھا (۱۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ دینار) یە ک ملیار دینارە، جگە لە پرۆژە جیبەجیکردن بە پیتی (برگەمی یە کەم / ۳ لەم ماددە یە) واتە (لەسەر بودجەمی ئاسایی ری نادریت گۆژمە زیاتر بیت لە (۳۵۰۰۰۰۰۰۰ دینار) سی سەد و پەنجا ملیۆن دینار.
  - ۳- بۆ گشت وەزارەت و پارێزگا و لایەنەکانی نەبەستراو بە وەزارەت و ئیدارە سەر بە خۆکان ھە یە جگە لە ھەرسێ وەزارەتی (ئاوەدانکردنەوہ و نیشتەجیکردن ، شارەوانی و گەشت و گوزار، کارەبا) کە ئەو پرۆژانەمی گۆژمەیان لە (۳۵۰ ملیۆن دینار) سی سەد و پەنجا ملیۆن دینار زیاترە و لە (یە ک ملیار دینار) تیناپەریت و خوازیارن بە شیوازی (جیبەجیکردنی راستەوخۆ) و بە پیتی ھاوہ لەم رینمایانە ئەنجام بدریت، ئاراستەمی یە کیک لەو سی وەزارەتە (ئاوەدانکردنەوہ و نیشتەجیکردن، شارەوانی و گەشت و گوزار، کارەبا) ی بکەن بە پیتی تاییبەتەندیی پرۆژەکان، وە لە گەل گواستەوہمی گۆژمەکانیان بە مەبەستی جیبەجیکردنیان.

۴- بۆ لایهنی جیبه جیکار ههیه گوژمه‌ی ماوه و به کار نه هاتوو (وفر) لهو پرۆژانه‌ی بهم شیوازه جیبه جی ده کرین به کار بهینیتتهوه ته‌نھا بۆ پرۆژه و چالاکی هه‌ر به شیوازی جیبه جیکردنی راسته‌وخۆ له هه‌مان سالی داراییدا و وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری و وه‌زاره‌تی پلان‌دانانی لی ئاگادار بکات. وه بۆ سالی دواتری دارایی به ره‌زامه‌ندی وه‌زاره‌تی دارایی ئابووری و ئاگادار کردنه‌وه‌ی وه‌زاره‌تی پلان‌دانان

۵- ریژه‌ی (۷٪) ی گوژمه‌ی مه‌زه‌نده‌کراوی پرۆژه وه‌ک بری یه‌ده‌ک ته‌ژمار ده‌کریت و به‌هیچ شیوه‌یه‌ک خه‌رجی و گوژمانکاری ری پی نادریت به گوژمه‌ی سه‌روو ته‌م بری یه‌ده‌که.

۶- ریژه‌ی ته‌نھا (۳٪) ی گوژمه‌ی مه‌زه‌نده‌کراوی پرۆژه ته‌ژمارده‌کریت بۆ بری سه‌ره‌رشتیاری و چاودیری و خه‌رج ده‌کریت به پی رینماییه‌کانی جیبه جیکردنی بودجه‌ی هه‌ریم.

۷- ریژه‌ی ۲۰٪ ی گوژمه‌ی مه‌زه‌نده‌کراوی پرۆژه خه‌رج ده‌کریت وه‌ک پیشینه‌ی یه‌که‌م بۆ لیژنه‌ی ته‌نجامده‌ری پرۆژه.

۸- ماوه‌ی جیبه جیکردن نابیت زیاتر بیت له (۱۸۰ رۆژ) سه‌دوه‌هشتا رۆژی کالینده‌ری بۆ پرۆژه‌کان که گوژمه‌یان (۳۵۰,۰۰۰,۰۰۰ دینار) سی سه‌دوپه‌نجا ملیۆن دینار وکه‌متره ، وه بۆ ته‌وانه‌ی سه‌روو ته‌م گوژمه‌یه‌ن تا (۳۰۰ رۆژ) سی سه‌د رۆژی کالینده‌ری ری پی ده‌دریت ، ماوه‌ی سه‌ربار نابیت له (۱۰٪) ماوه‌ی بنه‌ره‌تی زیاتر بیت .

مادده‌ی (۳)

پیویسته له‌سه‌ر وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری شیواز و میکانیزمی کار و چالاکی لیژنه‌کانی ته‌نجامده‌ری ته‌م پرۆژه جیبه جیکردنه به راسته‌وخۆ داریییت و گشتاندنی بۆ بکات له ماوه‌ی (۳۰ رۆژ) له به‌رواری ده‌رچوونی ته‌م رینماییه به تاییه‌تی سه‌باره‌ت به ریژه‌ی (۷٪) ی یه‌ده‌ک و (۳٪) ی چاودیری و (۲۰٪) ی پیشینه‌ی یه‌که‌م.....هتد .

مادده‌ی (۴)

جگه له مادده و برگه و خالی هاتوو له‌م رینماییه‌نه‌دا، کارده‌کریت به گشتاندنی وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری ژماره ۷۰۸۵ له ۳/۳ / ۲۰۰۸.

مادده‌ی (۵)

ته‌م پرۆسه‌یه ده‌کریت پیداچوونه‌وه‌ی بۆ بکریت بۆ یه‌که‌م سالی جیبه جیکردن.

مادده‌ی (۶)

ته‌م رینماییه ده‌که‌ویته بواری جیبه جیکردن له رۆژی ده‌رچوونی له رۆژنامه‌ی وه‌قایعی کوردستان.

د. علی عوسمان سندی

وه‌زیری پلان‌دانان